

Personen hijsen met de telekran

Praktijk versus de wet

Klimmen met de telekran is soms onvermijdelijk als er grote takken of hele bomen weggehaald moeten worden die je noch met de hoogwerker, noch als abseilend klimmer kunt verwijderen. Het is soms nodig dat je als een spinnetje boven je doel hangt om er goed bij te kunnen en om gewicht van zware takken te kunnen borgen om vervolgens de losgezaagde tak aan kettingen vast te maken en te laten weghijsen door een andere kraan. De Arbeidsinspectie, lees Arbo-wet, stelt zich afwijzend op tegen deze werkmethode.

Auteur: Karlijn Raats

Als je jezelf als klimmer laat ophijsen door de telekran is de veiligheid van de werknemer volgens de wet niet goed genoeg gewaarborgd. Toch doet menig boomklimmer het tegen beter weten in (zie discussies onder boomklimmers op www.treehugger.nl) De VHG-branche wil certificaten ontwikkelen om haar personeel te scholen in het eerst zoeken naar andere werkmogelijkheden en als het echt niet anders kan, het laatste 'hijs' redmiddel in te zetten. Met dit bewijs van kunde hoopt de VHG de arbeidsinspectie over te halen de werkwijze goed te keuren. Hierdoor hopen de werkgevers geen blauwtje meer te hoeven lopen bij bedrijfsongevallen.

In snelle stappen snel thuis

Arbo-specialist Rien van de Laar van

KeurCompany, onderdeel van ArboNed: "Als je de werknemer of klimmer laat ophijsen door de telekran dient de veiligheid van de werknemer meer dan voldoende gewaarborgd te zijn. Echter de Arbo-wet stelt in principe dat deze werkmethode verboden is en dat bij dit soort werkzaamheden de 'arbeidshygiënische strategie' dient te worden gevolgd. 'In snelle stappen snel thuis' betekent dat er voor aanvang van de werkzaamheden beoordeeld moet worden of de juiste werkmethode wordt ingezet. De Arbo-wet stelt dat de werknemer een veilige werkplek moet hebben. Concreet zou men dit gegeven als volgt kunnen vertalen: richt de werksituatie in naar de fysieke eigenschappen van de werknemer. Het werken aan een telekran wordt niet gezien als een werkplek zoals bedoeld in de Arbo-wet. Indien dit niet mogelijk is, mag er

onder voorwaarden worden afgeweken van deze wettelijke eis. De voorwaarden zijn de technische, organisatorische en economische factoren, waarbij de economische factor nooit de doorslag mag geven."

"Vergelijkbaar met het werken met een telekran is de keuze van de inzet van de ladder. Ook hier stelt de Arbo-wet de eis dat voorafgaande aan de feitelijke werkzaamheden een gedegen keuze wordt gemaakt met behulp van een stroomschema. Conclusie in deze is dat werken met de telekran in principe is toegestaan, maar enkel indien vooraf aantoonbaar de feitelijke werkmethode is bepaald. Automatisch kiezen voor het werken met een telekran omdat het goedkoper zou zijn is dus een overtreding van de Arbowet en de wet Economische delicten. Ook na de feitelijke keuze dienen de

randvoorwaarden voor het uitvoeren van de klus aanwezig te zijn, te worden gecontroleerd en eventueel te worden bijgesteld. Te denken valt aan de afzettingen in een woonstraat waarbij de bewoners de afzettingen omzeilen om toch nog even naar binnen of buiten te gaan."

IPC Groene Ruimte zette onlangs de eerste stap om het wettelijke verbod op mensen hijsen met de telekraan onder de aandacht te brengen en alternatieven te ontwikkelen. Ze organiseerde afgelopen 30 september een pilotdag om haar nieuwe cursusprogramma 'Vellen met de kraan' te evalueren. Doel was het formuleren van grove richtlijnen voor cursisten om het hijsen van personen met de telekraan te kunnen mijden. Hierbij nodigde ze Bouwman, Rodroguez, boomverzorgers Luciel Timmer van Quercus, Arbo-deskundige van IPC Jan Polman en VVT-afgevaardigde Mark Rerink uit om samen een praktijkopdracht te maken rond het vellen van bomen met de kraan, met als insteek de vermindering van het hijsen van personen met de telekraan en het zoeken naar andere

mogelijkheden in de desbetreffende werksituatie. Ook aanwezig was docent van IPC Groene Ruimte Willem van Delft. De dag werd geleid door eveneens IPC-docent Peter Bongen.

Peter Bongen: 'We hadden die dag twee doelen: met elkaar om de tafel te zitten om te praten over transporteren van personen met de telekraan. Daarnaast wilden we de trainingsdag 'Vellen met hijskraan' die we aanbieden aan cursisten, testen op inhoud. (Dat betreft een basistraining: voor uitvoerend personeel, projectleiders, calculators en werkvoorbereiders. Voor uitvoerend personeel is hierover ook een tweede cursus: 'Hijsen van stukken hout en afzagen van boomdelen'). Met de resultaten van deze dag willen we onze cursisten goed kunnen voorlichten over de regels en mogelijkheden binnen het werk als klimmer. We willen als IPC voorop lopen, we zijn eenmaal een innovatie- en praktijkcentrum en willen het goede voorbeeld geven aan de hele branche.

Wat is het probleem?

"Bomen slopen met de telekraan. Ten eerste bespraken we het vervoeren van mensen op hoogte als mensen vrij in de haak van de telekraan hangen, hetgeen bij wet is verboden. Maar ook bespraken we een tweede probleem, dat wanneer de boomverzorgers vanuit de boom werkt, de communicatie tussen de klimmer en de machinist niet altijd goed verloopt, wat de werksituatie gevaarlijk maakt. De boomverzorgers heeft zijn handen vol aan het zaagwerk en zou een handsfreeset moeten hebben om te communiceren met de kraanmachinist. Die apparaten zijn duur, dus in de praktijk komt het vaak neer op naar elkaar schreeuwen. Als de kraanmachinist de boomverzorgers niet ziet, is een derde persoon nodig die boodschappen doorgeeft. Maar daar zit vertraging in binnen de communicatie, dus als er iets misgaat, reageert de kraanmachinist te laat. We kwamen tot de conclusie dat een handsfreeset noodzakelijk is voor de werkveiligheid.

ISS Landscaping Services is een onderdeel van ISS Facility Services en toonaangevend op het gebied van de groene buitenruimte. In heel Nederland houden medewerkers van ISS Landscaping Services zich bezig met het ontwerp, de aanleg en het onderhoud van groene buitenruimte voor overheid, instellingen en bedrijven. Klanten zijn verzekerd van gekwalificeerde vakmensen met veel specialistische kennis en ervaring.

Wij zijn op zoek naar nieuw talent!

Meewerkend Projectleider Boomverzorging m/v

In deze uitdagende spilfunctie ben je verantwoordelijk voor veelzijdige projecten op het gebied van boomverzorging. Je voert overleg met opdrachtgevers over de voortgang en realisatie van het werk en bent centraal aanspreekpunt voor je directe collega's. Onze boomverzorgingsactiviteiten vinden veelal plaats in de regio Midden met als standplaats Harderwijk.

De functie

- Afhankelijk van je werkervaring wordt er het volgende van je verwacht:
- verantwoordelijk voor de operationele aansturing van projecten op het gebied van boomverzorging;
- vertalen van calculaties naar operationele plannen/uitvoeringsbudgetten;
- onderhouden van contacten met opdrachtgevers;
- in overleg met de afdeling planning, zorgen voor een zo efficiënt mogelijke inzet van mensen en middelen;
- het uitvoeren van de betreffende projectadministratie;
- het verder uitbouwen en ontwikkelen van onze activiteiten op het gebied van boomverzorging;
- het voortouw nemen en actief meewerken.

Jouw profiel

- MBO+ werk- en denkniveau;
- Een groene achtergrond qua opleiding en/of werkervaring;
- Bij voorkeur ETW;
- Leidinggevende capaciteiten en een hands-on mentaliteit;
- Goed kunnen plannen/organiseren en commercieel/sociaal vaardig.

Wij bieden

Een zeer afwisselende en uitdagende functie in een gezond en groeiend bedrijf. Daarnaast bieden wij goede primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden, een goede werksfeer en de mogelijkheid tot het volgen van opleidingen. Voor de juiste mensen biedt ISS interessante doorgroeimogelijkheden.

Geïnteresseerd?

Op www.isslandscaping.com vind je meer informatie over ons bedrijf. Je kunt ook contact opnemen met de afdeling HR, op telefoonnummer: 0341 - 436 436 of via: hr.issls@nl.issworld.com. Je sollicitatie kun je sturen naar ISS Landscaping Services, Postbus 425, 3840 AK Harderwijk of mailen naar: hr.issls@nl.issworld.com.

www.nl.issworld.com

"De telekraan heeft namelijk veel omliggende risico's: je kunt een hijsblok tegen je hoofd of lichaam aankrijgen, je kunt jezelf niet sturen, noem maar op."

Maar met name het verbod op het hijsen van personen met de telekraan kwam ter sprake."

"Soms zitten er gaten in de wet en ligt het niet altijd aan de mens"

Waarom is dat verbod?

Het verbod is er omdat in het verleden ongelukken zijn gebeurd met het werken op hoogten, bijvoorbeeld in de bouw, hetgeen als gevaarlijk is bestempeld. Maar die regelgeving is heel breed getrokken en ook toegepast op boomverzorging. De Arbo-regels schrijven nu voor te werken op hoogte vanuit de hoogwerker of vanuit een telekraan in een werkbak. Geen enkele andere manier is toegestaan."

Waarom laten boomverzorgers zich dan toch vaak met de telekraan naar boven hijsen?

"Dat gebeurt uit gemakzucht, mensen worden minder moe als ze de kraan als 'lift' kunnen gebruiken in plaats van omhoog te klimmen. Het scheelt tijd, geld en vermoeidheid en ergonomische klachten. Vooral in de aannemerbranche geldt vaak 'tijd is geld.'" Lars Rodriguez, van leverancier van onder meer klimmaterialen Poel Bosbouw in Nieuw-Millingen: "Soms zitten er ook gaten in de wet, en ligt het niet altijd aan de mens. Want de meesten kennen het verschijnsel gordeltrauma wel. Dat gebeurt wanneer een medewerker opgevangen wordt door de door de wet voorgeschreven

valbeschermingsgordel, maar zodanig vast zit dat hij geen kant meer uit kan. Dat is beangstigend. Met een telekraan opgehesen worden, heeft dat probleem niet. Dan kun je aan je klimlijn nog heen en weer zwenken en je lichaam vrij bewegen om jezelf zo uit een benarde positie te redden." Rodriguez: "De telekraan is niet gecertificeerd om mensen te hijsen, maar is ergonomisch en veiligheidstechnisch wel het handigste. Het is jammer dat het nog *not done* is om ergonomie mee te nemen in werkveiligheidsregels. Ik kan iemand veilig kleden, waarna hij door hittestuwung na drie uur uit de boom valt, of zich niet meer kan bewegen. In Duitsland is het precies hetzelfde liedje: de Berufsgenossenschaft zit bovenop de sector en communiceert er goed mee, maar daar laten boomverzorgers zich onofficieel ook met de telekraan naar boven hijsen." Van der Laar: "Ja, ja: artikel 'vijf' van de Arboret (gebaar van door de vingers zien). Rodriguez: "Verschil is dat in Nederland de telekraan echt vaker ingezet moet worden, we hebben hier een veel krappere werksituatie omdat Nederland veel volgebouwer staat dan Duitsland." Bouwman: "Klopt, ik heb dit jaar de telekraan zo'n dertig keer ingezet. En dan doen wij het alleen als het echt nodig is, zoals bij zwaar materiaal of als we over een tuin heen moeten en de hoogwerker niet past, maar sommige bedrijven zetten hem bij elke klus in. Je werkt als klimmer van binnen naar buiten bij de kroon. Met een hoogwerker kun je alleen van

buiten naar binnen werken." Van der Laar: "Dat moet dan toch maar zo gebeuren. Je moet dan met dat hulpmiddel als de hoogwerker voor 80 procent het werk doen, waar het niet meer kan bijvoorbeeld voor 15 procent met een klimmer en waar die niet meer verder kan gaan, voor de laatste vijf procent de telekraan inzetten. Ik zei al eerder tegen Bouwman dat jullie als branche een taakrisico-analyse moeten maken die voldoet aan richtlijnen die jullie gaan opstellen voor in situaties waarin het echt niet anders kan dan de telekraan inzetten. Dan stel je parameters vast waarin zich verschillende werkcombinaties kunnen afspelen binnen bepaalde grenzen. Eerst moeten jullie wel naar andere oplossingen hebben gekeken. De telekraan heeft namelijk veel omliggende risico's: je kunt een hijsblok tegen je hoofd of lichaam aankrijgen, je kunt jezelf niet sturen, noem maar op." Hij vat samen: "Dus eerst een alternatief bedenken dat veilig is en wanneer dat niet past in de situatie, pas gaan kijken naar technische, organisatorische en ergonomische veiligheid."

Is het daadwerkelijk gevaarlijk?

Peter Bongen: "Bij mijn weten zijn er nooit ongelukken gebeurd met mensen die uit de haak gevallen zijn. Zo'n haak wordt altijd gekeurd en geïnspecteerd en een tak net zo. Het risico is niet groter. Waar wel grotere risico's aan vastzitten: Als je eenmaal in de boom zit, heb je zelf alle controle en een hoogwerker kun je ook zelf

Peter Bongen laat de aanwezigen nadenken over alternatieven voor het personen hijsen met de telekraan tijdens de werkdag bij IPC Groene Ruimte.

De aanwezigen tijdens de brainstorm-dag bij IPC Groene Ruimte. Van links naar rechts: Lars Rodríguez (Poel), Eddie Bouwmeester (Bouwmeester Boomverzorging), Peter Bongen (IPC Groene Ruimte), Luciel Timmer (Quercus) en Willem van Delft (IPC Groene Ruimte).

vanuit de bak bedienen. Maar als je aan de haak van een telekraan hangt, ben je afhankelijk van de machinist."

Wat is de consensus die jullie bij IPC Groene Ruimte hebben bereikt op 30 september?

"Met een aantal mensen uit de boomverzorgingsbranche, Mark Rerink van de branchevereniging Verticaal Transport (VVT) en een Arbeidsdeskundige van IPC hebben we gekeken naar wat staat er nu daadwerkelijk in de wet staat en wat we daarmee moeten doen in de IPC-cursus 'Vellen met hijskraan'. Het resultaat was het besluit dat we het laten hijsen van mensen met de telekraan nooit zullen stimuleren omdat het bij wet verboden is en onze cursisten erop attenderen dat het verboden is. Ten tweede hebben we gesproken over alternatieve bestaande technieken die als compensatie dienen. Voorbeelden zijn het inzetten van de hoogwerker mits er voldoende ruimte is, het inzetten van een tweede telekraan met werkbak en klimtechnieken."

Hoe verloopt de inzet van een tweede telekraan met werkbak?

"Een kraan wordt gebruikt om stukken boom

te hijsen. De andere kraan heeft een werkbak met personeel erin die de ketting van de eerste kraan vastmaakt aan de boom. Het nadeel hiervan is dat de boomverzorgers afhankelijk is van machinist. Het toepassen van werkbak aan de telekraan mag alleen maar als er geen ander alternatief is, dus wanneer de hoogwerker niet toegepast kan worden."

Als iedereen zich hieraan houdt, hoeft niemand zich zorgen te maken over de arbeidsinspectie?

"Onze Arbo-deskundige zei van niet. Alleen als er personen vrijhangend in de telekraan hebben gehangen en de arbeidsinspectie achteraf of tijdens een controle komen kijken wanneer er iets fout gaat of is gegaan, dan heb je een rechtzaak aan je broek hangen in verband met de verzekering. Maar er zijn altijd andere alternatieven, ik kan me niet voorstellen dat je noodgedwongen moet kiezen voor het jezelf laten ophijzen met de telekraan. De fotoreportage moet laten zien dat de inzet van andere werkmethodes uitgesloten was, het hijsen van de klimmer weloverwogen was en het ophijzen is voorbereid. Van de Laar sluit af: "Soms kun je door omstandigheden inderdaad geen hoogwerker en ladder gebruiken en rest

alleen deze werkmethode, echter primair blijft dat de Arbeidsinspectie hier afwijzend tegenover staat."

"De telekraan is niet gecertificeerd om mensen te hijsen, maar is ergonomisch en veiligheids-technisch wel het handigste."